

N:o 92.

Toinen Osa.

Evankelista kertoo: **Ja tapahtui, että he mennessänsä tulit puhtaiksi.** Tähän asti olemme opettaneet, kuinka usko vaikuttaa, mikäs sen luonto on, mistä se syntyy ja alkaa, mitä se mukansa tuopi ja kuinka otollinen se on Jumalalle; tämä kaikki on vasta vaan kristillisen menon alkamista. Mutta nyt ei ole alkamisessa kyllin, kasvaa tulee myöskin ja olla pysyväinen, sillä Kristus sanoo: **Joka loppuun asti vahvana pysyy, se tulee autuaaksi;** samoin: **Kuka ikänä kätensä auran laskee ja takansa katsoo, ei ole sovelias Jumalan valtakuntaan.** Sen vuoksi tämä toinen osa antaa opetusta uskon kasvamisessa ja täydelliseksi tulemisesta. Usko eli sydämen uskallus Jumalaan on sangen arkaluontoinen asia, ja saattaa pian joutua vialle, niin että se rupee epäilemään ja horjumaan, ellei sitä ehtimiseen harjoiteta ja totuteta.

Myöskin tuottaa sille synti, luonto, järki ja omat luulot, ihmisopit, pyhäin esimerkit ja perkele lukemattomia vaaroja. Lyhyesti: edestä, takaa ja kaikilta puolilta ahdistavat sitä lakkaamatta kiusaukset, joista se voi joutua epäilykseen ja neuvottomuuteen tai langeta töihin. Syystä 1 Piet. 4: 18 sanotaan: **Hurskas tuskalla vapaaksi tulee.** Niin raivoisasti häytyttävät kiusaukset sellaista uskovaista sydäntä. Sen vuoksi P. Paavalikin 1 Kor. 10: 12 sanoo: **Joka luulee seisovansa, katsokoon, ettei hän lankee.** Kaikin paikoin hän opettaa, että meidän pitää pelvolla ja varovaisuudella vaeltaman ja tarkoin uskoamme silmällä pitämän, sillä, kuten hän 2 Kor. 4: 7 sanoo: **Me kannamme näitä tavaroita savisissa astioissa,** jotka pian särkyvät, ellei Jumala meitä varjele.

Me emme saa siis olla suruttomia, vaan pysykäämme Jumalan pelvossa ja rukoilkaamme Jeremian kanssa (17: 17), että hän olisi turvamme hädässä eikä sallisi meidän joutua epäilykseen ja kauhistua häntä. Tämäkin evankeliumi osoittaa kyllä peljättävällä esimerkillään tämän vaaran, sillä näistä kymmenestä uskovaisesta spitaalisesta yhdeksän lankei ja yksi ainoa pysyi vahvana loppuun asti. Tässä käypi kuten kauniin puun, joka on kukkia täynnä ja jonka ei luulisi kaikkia hedelmiä tekevän. Sittenpä rajuilma turmeleekin paljon kukkia, hedelmät putoilevat ja tulevat matoihin, niin että tuskin kymmenes osa kypsyy. Samoin on niitäkin paljon, jotka ottavat sanan vastaan ja alkavat uskoa, mutta heissä on, kuten Herra Luukk. 8: 13 sanoo, kivistö, jossa ei ole kylliksi märkyyttä, tai lankee siemen heistä orjantappurain ja ohdakkeitten sekaan, se on: he lankevat kiusauksissa ja viettelyksissä eivätkä pysy vahvoina. Heti nimittäin kuin heidän pahoin käy tai Jumala heitä koettelee, unohtavat he heidän hyvyytensä ja katsovat ainoastaan hänen vihaansa. Silloin joutuu usko alakynteen ja hätäntynyt omatunto tulee epäileväksi ja neuvottomaksi sekä pakenee Jumalata, vaikka päinvastoin sen pitäisi häntä vastaan juosta, kuten alussakin teki.

Me näemme tässäkin, että kun spitaaliset olivat alkaneet uskoa ja toivoivat nyt hyvää Kristukselta, hän koettelee heitä saattaaksensa heidän uskoansa yhä vahvemmaksi, ei tee heitä siinä paikassa terveiksi, vaan sanoo heille sanan, että näyttäytyisivät papeille. Ellei heillä uskoa olisi ollut, olisi järki ja luonnollinen ajatus sanonut heti nuristen: Mitä tämä on? Me olemme odottaneet häneltä paljon hyvää

ja uskoneet sydämellisesti hänen auttavan meitä, mutta nyt hän ei edes koske meihin, kuten hänen tapansa on ollut tehdä muitten kanssa; hän vaan katsoo meihin ja menee sitten menojaan. Ehkä hän halveksii meitä. Ei hän kiellä eikä myönnä, tahtooko meitä puhdistaa tahi ei, vaan jättää meidät epäätietoisiksi muuta sanomatta, kuin että näyttäytyisimme papeille. Mitä meillä siitä on hyötyä? Hehän tietävät meidät ennestään spitaaliksiksi.

Katsos, näin suuttuisi ja närkästyisi luonto häneen, kun hän ei heti tee sen tahdon mukaan eikä ilmaise varmuudella, mitä aikoo tehdä. Mutta usko sen sijaan ainoastaan vahvistuu ja kasvaa tuollaisesta koettelemisesta eikä huoli kuinka armottomalta ja epäätietoiselta Kristuksen käytös ja sanat tuntunevatkaan; se pitää vaan lujasti kiinni hänen hyvyydestään antamatta säikäyttää itseään. Ja toden totta on noiden spitaalisten usko ollut suuri ja jalo, koska he tuollaisten sanojen varassa lähtevät reippaasti matkaan, sillä jos he olisivat epäilleet, eivät he varmaankaan olisi menneet mitään selvää lupausta saamatta.

Juuri tämä onkin se tapa, jota Jumala käyttää vahvistaakseen ja koetellakseen meissä kaikissa uskoa; hän menettelee kanssamme siten, ettemme tiedä, mitä hän aikoo meille tehdä. Hän tekee ainoastaan sen vuoksi, että ihminen uskoisi itsensä hänelle ja luottaisi hänen pelkkään hyvyyteensä, ei epäilisi hänen antavan, mitä pyydämme tai jotain parempaa. Nämä spitaalisetkin ovat ajatelleet näin: Olkoon menneeksi, me menemme, kuten hän käskee, ja vaikka hän ei meille sano, tahtooko hän meidät puhdistaa vai eikö, emme sen vuoksi kuitenkaan hänestä vähemmin pidä kuin ennen. Niin, me tahdomme nyt sitä enemmän ja lujemmin hänestä pitää ja iloisesti odottaa, sillä ellei hän tahdokkaan meitä puhdistaa, tekee hän meille jotain parempaa, kuin että puhtaiksi tulisimme. Me emme sen

vuoksi hänen hyvyyttään hylkää. Katsos, tämä on oikeata uskossa kasvamista.

Tällaisia koettelemisia kestää koko elinikamme, sentähden täytyy myöskin kasvamisen yhtä kauvan pitkittyä. Kun hän, näet, keran koettelee meitä yhdessä asiassa jättäen meitä epäätietoiseksi, kuinka hän aikoo menettellä kanssamme, niin ottaa hän sitten taas aina jonkun toisen esiin, ja niin tehden yhä kasvattaa kasvattamistaan meidän uskoamme ja uskallustamme, jos vaan pitkin matkaa pysymme vahvoina. Katsos, sellaista järjestystä sanoo P. Pietari kasvamiseksi Kristuksessa, kun hän 1 Piet. 2: 2 lausuu: **Halaitkaat sitä terveellistä sananrieskaa, niinkuin äsken syntyneet lapsukaiset, että te sen kautta kasvaisitte**, ja 2 Piet. 3: 18: **Kasvakaat meidän Herran ja Vapahtajan Jeesuksen Kristuksen armossa ja tuntemisessa**. P. Paavaliikin kaikin paikoin teroittaa, että kasvaisimme ja olisimme rikkaat Jumalan ja jeesuksen Kristuksen tuntemisessa. Tarkoitus ei ole muu, kuin että tällä tavalla vahvistuisimme uskossa, kun Jumala salaa hyvyytensä ja menettelee, niinkuin Kristus tässä spitaalisia kohtaan, ettemme tiedä hänen aikomustaan meihin nähden. Usko on nimittäin **argumentum non appareutium**: vakaumus ja epäilemättömyys niistä asioista, joita ei nähdä eikä tunnetta, Hepr. 11: 1.

pane siis mieleesi, että kun Jumala näyttää olevan kauvimpana, on hän lähimpänä. Näistä Kristuksen sanoista ei voida tietää, mitä hän tahtoo tehdä, hän ei lupaa eikä kiellä, niin että spitaaliset, jotka ennakoilta varmaan olivat odottaneet häneltä kaikkea hyvää, olisivat voineet siitä loukkautua ja epäilykseen langeta ja saada tykkänään toisen käsityksen, kuin Kristuksen tarkoitus oli. Kristuksella on mielessä niin ylönpalttinen hyvyys, ettei katso tarpeelliseksi luvata heille, mitä jo olivat saaneet tahdonsa mukaan. Mutta nyt kun hänen tarkoituk-

sensa ei ollut heille selvillä, olisivat he voineet luulla hänen mielessään aivan muuttuneen ja siirtyneen heistä kauvemaksi kuin ennen. Semmoisilta tuntuvat kaikki hänen ylönpalttiset hyvät työnsä ja sanansa, niin että meistä näyttää, kuin olisi hän ennen ollut suopeampi ja armollisempi kuin sittemmin, kun hän alkoi tekemisiin meidän kanssamme.

Näin tapahtui Israelin kansallekin korvessa; heidänkään mielestään ei Jumala ollut johdattanut heitä ulos Egyptistä, vaikka he Egyptissä sitä häneltä rukoilivat ja uskoivat hänen tahtovan johdattaa heidät ulos. Mutta tuo kaikki tapahtuu sen vuoksi, ettemme aina pysyisi heikossa alussa ja maitouskossa, vaan kasvaisimme ja aina vaan varttuisimme voidaksemme sitten juoda väkevätäkkin viinaa, juopua ja täytyä Pyhästä Hengestä, jolloin saatamme ei ainoastaan halveksia tavarata, kunniata ja ystäviä vaan voittoa myöskin kuoleman ja helvetin.

Siis käypi epäuskoisten ihmisten kuin onnettomien aarteenaikajain, jotka suurella luottamuksella alkavat etsiä ja kaivavat syväälle, mutta päästyään jo melkein aarteeseen kärsiksi, niin että vaan vähän vaivaa enään olisi, heittävätkin työn sikseen ja katselevat, kuinka paljon jo ovat turhaa työtä tehneet. He eivät luule siitä mitään lähtevän. Sitten tulee toinen, joka on mahdollinen eikä ole vielä koskaan koettanutkaan; hän kaivaa ja löytää, mitä toinen on etsinyt ja kaivanut. Aivan sama on Jumalan armonkin laita: jos joku alkaa uskoa eikä tahdo siinä aina kasvaa ja lisääntyä, niin häneltä otetaan se pois ja annetaan toiselle, joka alkaa sitä harjoittaa. Ellei hänkään tahdo siinä pitkittää, otetaan se häneltäkin pois ja annetaan toiselle. Se tahtoo ainoastaan että sitä uskottaisiin. Tässä puhuvat korkeakoulumme aivan sokeasti, päättömästi ja myrkyllisesti uskosta, opettaen, että ainoastaan

uskon alku tai vaan vähäinen määrä eli osa siitä riittää autuuteen.

Ja tapahtui, että he mennessänsä tulivat puhtaiksi. Nämä sanat tietävät: Mahdotonta on, että usko pettyy, sillä mitä ihminen uskoo, sen täytyy tapahtua. Elleivät nimittäin nämä spitaaliset olisi uskoneet ja olleet uskossaan pysyväisiä, eivät he tietysti olisi lähteneet matkaan. He eivät siis tulleet menemisensä vaan uskonsa tähden puhtaiksi, ja sentähden he menivätkin.

Sanon tätä sen vuoksi, ettei kukaties joku sokea mestari kävisi tähän tekstiin kiinni pannen huomionsa töihin eikä katsoisi uskoa ja sitten sanoisi töitten tekevän meitä otollisiksi ja autuaiksi, koskapa nämä spitaaliset ovat menneet ja sitten tulleet puhtaiksi. Sellainen erehdys vältetään oikein tarkastelemalla näitten spitaalisten uskoa, sillä silloin havaitaan, ettei tämä heidän menemisensä työ vaan usko on heille puhdistuksen hankkinut.

Niinpä onkin usein sanottu, että töitä on kahdenlaisia: toisia ennen ja ilman uskoa, toisia uskosta ja sen jälkeen. Yhtä vähän, näet, kuin luonto ilman uskoa saattaa joskus olla joutilas ja toimeton, paljoa vähemmän saattaa usko olla vaikuttamatta. Mutta samoin kuin luonnolliset työt eivät tee luontoa vaan edellyttävät sen olevan olemassa, samoin eivät uskon työtäkään tee uskoa, vaan ovat sen seuraus ja vaikutuksia. Uskolla täytyy siis olla työt mukana, mutta niillä ei mitään autuutta ansaita, sillä kaikki autuus ja ansio on sukossa jo sitä ennen olemassa.

Tästä sekin seuraa, että uskon työt ovat vapaita eikä itse valituita töitä. Seisoivathan nuo spitaaliset siinä valmiina tekemään, vaikka Kristus olisi muutakin käsenyt. Jos heiltä olisi kysytty, menivätkö he sen vuoksi, että tahtoivat puhtaiksi tulla, olisivat he kieltäneet vaikka niin kuitenkin olisi pitänyt olla, jos puhdistus työn tähden olisi tapahtunut. Jos

taasen kysyt tekopyhiltä, tekevätkö he töitä autuaaksi tullakseen, niin he vastaavat myöntämällä ja sanovat ei voivansa ilman töitä autuaaksi tullakaan. Mutta samoin kuin näiden spitaalisten täytyi mennä ei itsensä vaan pappein tähden, jotta nämäkin osansa saisivat, vaikka eivät he siihen velkapäät olleet, samoin kaikki uskovaisetkin tekevät töitä ei itsellensä vaan toisten tähden heitä palvelleksensa. He tosin eivät ole heille mitään velkapäät, vaan tekevät hyvää vapaaehtoisesti, niinkuin Kristus on meille tehnyt, josta ensi osassa on kylliksi puhuttu.

Niin yksi heistä, koska hän näki, että parattu oli, palasi jälleen ja kunnioitti Jumalata suurella äänellä. Tämän palaamisen on täytynyt tapahtua sen jälkeen, kuin he olivat näyttäytyneet papeille. Evankelista jättää kertomatta, kuinka he tulivat pappein tykö ja mitä siellä tapahtui. Mutta tästä yhdestä kiittämään palanneesta antaa hän ymmärtää, kuinka se on käynyt. Epäilemättä tämä sangen vastenmielisesti yksinään palasi, sillä kun hän näin kaikesta sydämestään Kristusta kiittää ja rakastaa, ei siitä voi muuta ajatella, kuin että hän oli toisiakin vaatinut, kehoittanut, pakottanut, rukoillut tulemaan ja kaikki voimansa pannut liikkeelle saadakseen heidätkin mukaansa tunnustamaan näin suurta hyvää työtä. Lienee häneen kipeästi koskenut, ettei voinut heitä liikkeelle saada; ehkä kynnelsilmin ja alakuloisena hän heistä erosi. Kaikki tuo antaa meille aavistuksen siitä rakkaudesta, joka hänessä oli Kristusta kohtaan, ja joka ei jätä mitään koettamatta, ei pelkää ketään eikä kenestäkään huoli voidaksensa vaan Kristusta oikein kiittää ja ylistää.

Mikä rajuilma lienee tähän tullutkaan, joka niin väkevästi erotti nuo yhdeksän tästä yhdestä, koska olemme kuulleet, että heillä kaikilla oli niin luja luottamuksen ja uskon alku Kristukseen? Itsestään eivät he olisi niin

syvälle langenneet, vaan jonkun on täytynyt ensin järkähyttää heidän uskonsa, koska he sen kunnian, jonka äsken vapaasti ja runsaasti osoittavat Kristukselle, hänestä pois kääntävät ja häneltä riistävät, ja ystävyytensä vihaksi muuttavat. Ei se myöskään ole saattanut olla tavallinen lankeeminen, joka niin kovasti tukkii korvansa ja luotansa lykkää tämän yhden kaikkia kehoituksia ja rukouksia. Katsos, tämän ovat papit tehneet, jotka eivät voineet kärsiä, että Kristus kunnian saisi; he lienevät siis pitäneet kovan saarnan häntä vastaan, kun saivat sellaisen uskon kukistumaan.

Mitä he sitten lienevät sanoneet? Koska he nähtävästi ovat sotineet Kristusta ja uskoa vastaan, voimme kyllä arvata, että he ovat puhuneet ja menetelleet vastoin uskoa. Se on: he ovat näille miesraukoille löpötelleet, ettei heidän pitänyt uskoa Kristuksen puhdistaneen heitä, vaan että heidän piti Jumalata kiittää, joka oli katsonut heidän uhriansa ja kuullut pappein esirukoukset ja sen vuoksi heidät puhdistanut. Ja muuta sen tapaista lienevät vielä lisäksi laverrelleet vieroittoaksensa spitaalisten sydämiä Kristuksesta. Mutta tämä yksi ei taipunut luopumaan hänestä; hän pysyi vahvana ja voitti kaikki uskon koetukset.

Paitsi sitä ovat he kahdella kovalla kolauksella kääntäneet heidän sydämensä. Ensiksi väittämällä, ettei spitaalain puhdistaminen ole mahdollista millekään luodulle ja yksin Jumalan tehtävä, jonka vuoksi ei Kristus mil-lään muotoa ole voinut sitä tehdä. He näkivät hänessä nimittäin vaan ihmisen eivätkä häntä Jumalana pitäneet, sen vuoksi tuli näitten pitää varansa, etteivät vaan Jumalaa pilkkaisi ja mistään luontokappaleesta Jumalaa tekisi. Oi sitä kaunista kiiltoa ja mahtavaa vaikutusta mikä tuolla puheella on on ollut! Kuinka suurta uskoa tarvitaankaan, että se voisi kestää, kun itse Jumala, Jumalan kunnia ja Jumalan työ asetetaan sen eteen ja varotetaan, ettei sen

kumminkaan pitäisi Jumalaa kieltämän? Mikä sydän ei luulisi siinä parhaiten tekevänsä, että seuraa tuollaista kiusausta?

Toiseksi ovat he kolauttaneet heitä Moosesksen lailla, jossa oli käsketty kuoleman uhalla tottelemaan pappeja kaikessa, mitä he lain jälkeen säätivät (5 Moos. 17: 12). Kun papit tässä ratkaisivat Jumalan eikä Kristuksen toimittaneen puhdistuksen, sitoivat he sillä voimallisesti noiden yhdeksän omattunnot ja pirstasivat uskon heistä ihan säpäleiksi. Sillä lakia rikottaessa, rikotaan myös Jumalaa vastaan.

Katsoppas, mikä hirmuinen kiusaus tässä on ollut, kun omaatuntoa uhataan ruumiillisella ja ijankaikkisella kuolemalla, Jumalan ja ihmisten vihalla, suurimmilla ja raskaimmilla synneillä ja samalla myöskin ankarimmalla rangaistuksella. Mikä sydän ei sellaisesta peljätystä kukistuisi tai ainakin vapisisi, varsinkin kun Jumalan lakiin vedotaan? Tämä sai nuo yhdeksän lankeemaan ja he olisivat ennen vaikka kymmenen Kristusta kieltäneet, kuin vihoittaneet Jumalan ja rikkoneet lain; ovatpa he arvelleet tässä hyvinkin tehneensä.

Sitten syntyi vasta oikea jupakka tästä yhdestä ainoasta, joka yksin vastusti pappeja ja josta kaikki toverit vihoissansa luopuivat. Siinä lienevät he parastansa koettaneet, rukoukilleet ja uhanneet, ettei hän toki Jumalaa vihoittaisi, että uskoisi pappeja, ei ylönkatsoisi Moosesksen lakia ja katsoisi eteensä, ettei häntä vaan Jumalan pilkkaajana surmattaisi. Siinä on tuon poloisen täytynyt olla narri ja mieletön tai parhaassa tapauksessa väärauskoinen ja uskonluopio. Puhdistetuksi hän tuli, mutta täytyipä hänen sen takia panna alttiiksi ruumiin ja hengen, tavaran ja kunnian, ystävät ja toverit, ja lisäksi vielä antaa heille se nimi, että he olivat hurskaita, tekivät hyvin ja kunnioittivat Jumalata, vaan että hän oli syntinen ja Jumalan pilkkaaja. Ja koska hän oli

samarialainen, ovat he kukatiesi sitä enemmän häntä halveksineet ajatellen: Annetaan hänen mennä, hänpä on samarialainen, kadotettu ihminen, ei Israelin lapsia. Tai ovat he häntä surkutelleet hulluna riivattuna ihmisenä.

Näin pitää aina Jumalan nimen perkeleen ja pahojen ihmisten väärinkäyttämisen kautta olla suurinta pahuutta tekemässä ja häpeällisimmän työn peitteenä. Kun he, näet, tietävät, ettei mitään niin peljätä ja arvossa pidetä, varsinkin hyväsydämisten ihmisten kesken, kuin Jumalan nimeä ja kunniaa, niin ottavat he sen ja sovittavat omiin vehkeisiinsä, väittäen sen Jumalasta olevan, minkä he esittävät. Niin seuraa heitä sitten vaivainen joukko, joka ei muuta ajattele, kuin että kaikkea pitää peljätä ja hyväksyä, mitä Jumalan nimessä ja hänen sananansa esiin tuodaan. Tarvitaan sen vuoksi suuri ymmärrys tuollaisissa kiusauksissa, ettemme salli itseämme harhaan viedä, kun meitä Jumalan nimellä uhataan. Ovathan epäjumalatkin omistaneet itselleen Jumalan nimen ja kunnian. Samoin on paavikin aina käyttänyt Jumalan nimeä kaikkeen syntiin ja häväistykseseen ja häntä seuraavat kaikki hänen opetuslapsensa ja väärät opettajat, varsinkin nuo hengelliset, jotka väittävät epäkristilliset ja uskottomat säätynsä ja työnsä jumalallisiksi ja kristillisiksi.

Mutta paljoa kovemmalle ottaa, kun paha henki ahdistaa omaatuntoa kuoleman hädässä ja hokee, että Jumala on vihainen eikä huoli ihmisestä. Siitä sanoo Ps. 3: 3 Daavid: **Moni puhuu minun sielustani: ei ole hänellä apua Jumalan tykönä;** ja juutalaisetkin (Matt. 27: 43) sanoivat ristinpuussa riippuvasta Kristuksesta: **Hän turvasi Jumalahan; päästäköön nyt hänen, jos hän mielistyy häneen. Sillä hän sanoi: Jumalan poika minä olen.** Aivan kuin olisivat sanoneet: Mahdotonta on, että hän auttaa häntä, hän on perin hukassa. Itse Jumalakin koettelee näin ihmistä luopuen hä-

nestä, niin ettei hän tunne omassa tunnossaan muuta, kuin että Jumala olisi ikuisiksi ajoiksi sysännyt hänet pois tyköään, kuten Daavid Ps. 31: 23 sanoo: **Minä sanoin pikaisuudessani: minä olen sinun silmäin edestä sydätty pois.** Sitä myöskin Aabraham (1 Moos. 15: 12) ja Jaakoppi (1 Moos. 32: 24) ovat saaneet kokea.

Tässä kärsii usko viimeisen hädän ja maistaa helvetin vaivat; tässä täytyy pysyä lujana eikä antautua eksytettäväksi, vaikka itse Jumala sille kuvattaisiin. Katsos, tämä on viimeinen ja suurin uskon koetus, ken siinä kestää, hän säilyy ijankaikkisesti, sillä silloin on voitettu kuoleman ja helvetin pelko kaikkine kauhistuksineen, mitä tässä ja toisessa maailmassa on. Tässä voittajat ovat vahvimmat kristityt ja suurimmat henget.

Kaikkea tätä sanon minä sen vuoksi, että oppisimme uskossa vahvoina pysymään, jossa alkaneet olemme, ja että aina riippuisimme kiinni siinä hyvässä uskalluksessa, joka odottaa Jumalata kaikkea hyvää. Älkäämme antako minkään meitä siitä sysätä eikä ajaa pois, olkoon se ihminen, perkele, synti, laki, Jumalan nimi, vaikkapa itse Jumalakin; siihen kykenemme sitä paremmin, mitä vahvempana sen pidämme, että uskon varsinainen luonto on, kuten P. Paavali Hepr. 11: 1 sanoo: **Substantia speraldarum, argumentum non apparentium, non autem substantia fugiedarum nec argumentum visibillum,** se on: Uskon luonto on, että se turvautuu Jumalan hyvyyteen eikä kuvaile itselleen muuta, kuin mitä voidaan toivoa ja anoa. Mitä siis tahansa muuta on, joka on paettavaa ja peljättävää, se ei ole uskon esine vaan kiusaus ja koetus, sillä Jumala ei ole perustanut meidän uskoamme, eli hyvää omaatuntoamme eli uskallustamme vihaan vaan armoon. Sen vuoksi ovat kaikki hänen lupauksensakin suloisia ja armollisia ja toisaalta hänen uhkauksensa hir-

muisia ja katkeria, joita myöskin tulee uskoa, mutta kristillinen usko ei voi niille perustua, vaan sen pohjana täytyy olla pelkästään hyvät asiat.

Toiseksi täytyy olla varma. Se hyvä, joka on uskon esineenä, ei saa olla nähtävissä eikä tunnettavissa. Sen vuoksi pitää hänen tietävän, että kaikki mitä hän tuntee joko suloista tai katkerata, ei ole sitä, mitä hänen tulee uskoa, vaan se on kiusausta ja koetusta, jonka yli hänen täytyy kohota ja juosta sulkien silmänsä ja kaikki aistimensa ja pitää kiinni ainoastaan siitä hyvästä, jota hän ei näe eikä kuule, kunnes koetus menee ohitse. Eliaskin (1 Kun. Kirj. 19: 13) **peitti kasvonsa hameellansa, kuin se suuri väkevä tuuli, ja maanjäristys ja tuli menivät ohitse.**

Mitä ankarammat tämän spitaalisen koetelemukset ja kiusaukset olivat, joissa hän yksikseen jätettynä on kestänyt, sitä suuremmaksi ja täydellisemmäksi on hänen uskonsa kypsynyt; epäilemättä meille esimerkiksi, ettemme mekään välittäisi tuollaisista papeista ja hengellisistä, vaikka koko maailman joukko heihin liittyisi. Näyttihän tuo kyllä painavalta asialta, että papit häntä vastustivat, joiden kuitenkin oli velvollisuus opettaa ihmisille oikeata tietä ja joita syystä piti pidettämän oppineimpina.

Mekin opimme tästä hyvän vastauksen, jonka voimme paaville, hengellisille ja oppineille antaa, kun he pöyhkeilevät mahtavuudessaan, esimiehisyydessään, virassaan ja ansioissaan vaatien itseään uskomaan ja ainoastaan heidän puhettaan kuulemaan. He voivat kyllä ymmärtää, että Kristus osoitti spitaaliset pappein luokse, mutta he eivät ole huomaavinaankaan, kuinka tämä yksi ainoa mies, joka ei ollut pappi vaan maallikko, eipä edes israelilainen vaan samarialainen, kuitenkin tuomitsee pappein opin ja mielipiteet, on oppineempi kuin he kaikki yhteensä eikä siitäkään huo-

li, että hän on yksin ja joukko heidän puolellaan. Jos se nyt riittäisi, kuten paavilaisemme sanovat, että heitä sanotaan hengellisiksi, oppineiksi ja ylimmäisiksi, ja että heillä on valta ja lisäksi joukkokin puolellaan, ja ettei sovi vastustusta tehdä sille, mitä ylimmäiset, arvokkaat, vallanpitäjät ja suuri joukko opettaa, niin olisi tämä samarialainen tehnyt väärin. Mutta Jumala siitä varjelkoon! Evankeliumimme opettaa, ettei kukaan niin helposti eksy ja viettele kuin juuri papit, hengelliset, oppineet, ylimmäiset, arvokkaimmat ja enemmistö, jonka vuoksi ei tule ketään niin kavahata kuin heitä.

Koska Kristus kuitenkin käskee heidät pappein luokse, niin hän näyttää, ettei heidän virkaansa vaan viran väärinkäytöstä tulee karttaa, ja antaa ohjeen, minkä verran heitä on uskottava ja seurattava. Kun he nimittäin lain jälkeen opettavat, tulee heitä kuulla, kuten 5 Moos. 17: 11, 12 Mooses selvästi sanoo, että pappein tulee tuomita lain mukaan ja ken ei heitä siinä tahdo kuulla, se pitää kivitettämän. Mutta jos he eivät opeta lakia vaan omia oppejaan tyrkyttelevät, älköön katsottako virkaa eikä valtaa vaan pysyttäköön ainoastaan Raamatussa. Rahvas sanoo sattuvasti, etteivät kynämiehet; ei myöskään muut väärin saarnaa kuin saarnamiehet, ja edelleen sanotaan: ”oppineet eksyneet”. Jos siis papit, jotka Jumalan järjestyksen mukaan ovat virkoihin asetetut ja opettavat Jumalan lakia, usein ja pahasti erehtyvät, niin mitä sitten tekevätkään meidän paavimme, kardinaalimme ja piispamme, joita ei Jumala eikä ihmiset ole asettaneet vaan he itse? Päälliseksi he eivät saarnaa eivätkä tutkistele muuta kuin pelkkiä ihmisoppeja ja omia unennäköjään. Sen vuoksi ei ole heidän virkansa eikä oppinsa hyvä vaan alusta loppuun saakka eksytystä, joten siis heidän oppinsa ja elämänsä on pitkittä puheitta hyvättävä, sillä he eivät ole sellaisia pappe-

ja, joita tässä tarkoitetaan, kuten saamme kuulla.

Mutta miksi sanoo Luukas, että tämä ainoa näki itsensä puhdistuneeksi? Eivätkö muut sitä havainneet, koska kuitenkin kaikki kymmenen puhdistettiin? Ovatpa, kuten olemme kuulleet, nuo yhdeksänkin pappein kanssa kiittäneet Jumalata ja paljon siitä haastelleet, ettei Kristukselle, muka luontokappaleelle, sopisi kunnia antaa. Miksi sanoo nyt Luukas, että tämä ainoa kunnioitti Jumalata suurella äänellä?

Ensiksi on Luukas tässä noudattanut yleistä puhetapaa, sillä kiittämättömästä sanotaan, ettei se havaitse itselleen tehtyä hyvää, se on: hän ei tahdo tunnustaa sitä, ei painaa sydämeensä eikä muistaa kiitollisuutta; on olevinaan aivan tietämätön siitä, halveksii ja ylönkatsoo saatua hyvänsä. Eivät nämä yhdeksänkään ole tahtoneet huomata eikä muistaa Kristuksen hyvää tekoa; he ovat hänen katsoneet ylön, kuin hän ei olisi heille mitään tehnyt. Kiitollinen sitä vastoin ei tahdo eikä voi unohtaa hyväntekijäänsä eikä lakkaa muistelemasta ja tunnustamasta hänen hyvyttään. Sellaisilla silmillä on samarialainen katsellut puhdistustaan.

Toiseksi kunnioittivat nuo yhdeksänkin Jumalata, mutta ainoastaan kielellään, ja he pilkkasivat samalla häntä Kristuksessa. Ei siinä olisikaan nuhdeltavaa, etteivät he silloin vielä pitäneet Kristusta Jumalana, sillä hän ei ollut vielä kirkastettu, kuten Joh. 7: 39 sanotaan, ja ehkä tämä yksikin piti häntä pelkkänä ihmisenä, mutta heidänpä mielestään Kristus olikin syntinen ihminen ja Jumalan pilkkaaja, jota mitä syvimmin voitiin ylönkatsoa. Semmoista myrkkyä papit näihin yhdeksään istuttivat. Kristus ei pyrkinyt siihen aikaan muuhun, kuin että hän otettaisiin vastaan Jumalan lähettämänä ja että ihmiset olisivat uskoneet Jumalan hänessä asuvan, puhuvan ja vaikutta-

van. Tätä eivät papit tahtoneet eivätkä voineet toisissakaan kärsiä, että hänet vastaanotettaisiin, vaan hän oli pidettävä perkeleestä tulleen, perkeleen kautta puhuvana ja vaikuttavana.

Mutta tämä yksi piti lujasti kiinni siitä, että Jumalan täytyi olla Kristuksessa, hänen kauttansa ja hänessä puhua, vaikuttaa ja asua. Sen vuoksi on hänen kiitoksensa ja ylistyksensä kirjoitettu mutta toisten jätetty kertomatta. Minkälaisessa sodassa ja kiusauksessa hän sellaisessa uskossa oli pysyväinen olemme edellä kuulleet. Suuri on hänen uskonsa ollut, kun hän niin lujasti pysyi hänessä, jota kaikki papit, oppineet, etevimmät, paraimmat ja useimmat kansasta ylönkatsoivat, kiroilivat ja pilkkasivat. Kukapa nytkään uskaltaisi Kristusta sellaisena pitää, jos hänen paavi, piispat, tohtorit, munkit, messupapit, ruhtinaat ja kaikki heidän joukkonsa olisivat kironneet ja pannaan panneet, kuten näemme julkisesti tekevän.

Tässä nyt evankeliumi opettaa, mitä täitä on koeteltu ja harjaantunut usko tekee ja mikä on oikea jumalanpalvelus ja kunnia, jota Jumalalle tulee osoittaa. Muutamat rakentelevat hänelle kirkkoja, muutamat säätelevät messuja, toiset soittelevat hänelle kelloja, toiset sytyttelevät kynttilöitä kaiketi hänen nähdäkseen ja menettelevät, aivan kuin hän olisi pieni lapsi, joka tarvitsee meidän lahjojamme ja vaalimistamme. Tosin on kirkkojen rakentamiseen ja messujen pitämiseen alkujaan ollut syynä se, että kristityt niihin kokoontuisivat toimittamaan oikeata jumalanpalvelusta, mutta sittemmin on tämä palvelus turmeltunut ja kokonaan hävinnyt. Siitä lähtien olemme me takertuneet veljeskuntiin, rakennuksiin, lauluihin, kilinöihin, kynttilöihin, vaatteihin, suitsutuksiin ja jumalanpalveluksen irvikuviin, joita olemme pitäneet oikeana pääpalveluksena Jumalalle emmekä ole mistään muus-

ta tietäneet puhuakaan. Me olemme yhtä viisaita, kuin jos joku tahtois huonetta rakentaa ja kuluttaisi kaiken omaisuutensa ainetten hankkimiseen pääsemättä koko elinaikanaan niin pitkälle, että voisi kivenkään pystyttää itse rakentamiseksi. Sanoppas, missä sellainen vihdoin aikoo asua, kun rakennus ei valmiiksi joudu?

Oikeata jumalanpalvelusta taasen on se, että palataan takaisin ja kiitetään suurella äänellä. Se on korkein työ taivaassa ja maan päällä ja lisäksi vielä ainoa, jonka voimme Jumalalle osoittaa. Sillä ei hän muuta vaitele eikä hänelle muu sovellukkaan, kuin ainoastaan rakkaus ja ylistys meidän puoleltamme. Siitä myöskin Ps. 50: 8, 13, 14 sanotaan: **Mitä toki tahdot minulle antaa? Sillä maan piiri on minun ja kaikki mitä siinä on. Luuletkos minun syövän härjön lihaa ja kauristen verta juovan. Uhraa Jumalalle kiitos-uhri, se on työ, joka minua kunnioittaa; ja maksa ylimmäiselle lupaukses.** Samoin voisi hän nytkin sanoa veljeskunnille, suitsuttajille, laulajille, soittajille ja kynttilänpolttajille. Luuletkeko, että olen sokea tai kuuro tai ettei minulla mitään asuntoa ole? Teidän pitäisi rakastaa ja ylistää minua, mutta sen sijaan te suitsutatte ja soitatte kelloja minulle.

”Jälleen palaaminen” merkitsee sitä, että Jumalalle tuomme takaisin häneltä saamamme armon ja lahjat ettemme pidä niitä omanamme, emme lankea niihin, emme niiden vuoksi pyri toisia korkeammalle, emme kerskaile niillä, emme niistä kunniata itsellemme etsi, emme tahdo olla muita parempia, emme mielisty itseemme emmekä niissä huvitustamme hae – vaan, että kaiken sellaisen halun, mieltymyksen, kerskauksen ja kunnian suuntaamme yksinään häneen, joka ne on antanut, ja myöskin nöyränä ja tyytyväisenä suostumme tarpeen vaatiessa antamaan ne pois emmekä siltä sen vähemmin rakasta ja ylistä. Oi, kuin-

ka harvat ne ovat, jotka näin palaavat jälleen? Tuskin yksi kymmenestä. Jos toisella on kauniimpi tukka kuin toisella, on hän heti mielestään toisia parempi; mitä hän sitten tekisikään, jos hänellä olisi ymmärryksen, hengen y. m. ylevät lahjat? Sellaiset ovat Noan kaarneita, jotka arkista lentävät eivätkä enään takaisin palaa. Lyhyesti: jälleen palaaminen sisältää nuo kaksi asiaa, ettei riiputa Jumalan lahjoissa vaan yksistään hänessä itsessä, joka niitä antaa.

Samoin sisältää myöskin Jumalan suuri kiittäminen kaksi seikkaa. Ensimmäinen on, että sydämeistämme pidämme hänestä ja suloisesti mielistymme häneen, että maistamme ja tunnemme, kuinka suloinen Herra on, josta 1 Piet. 2: 3 ja Ps. 34: 9 sanotaan: **Maistakaat ja katsokaat, kuinka Herra on suloinen.** Tuota kaikkea opettaa koeteltu usko kiusauksen loputtua, sillä kilvoituksen ja kiusauksen hetkinä on usko työssä ja kaikki on kovaa ja katkerata, niin ettei se tunne eikä maista suloisuutta Jumalassa. Mutta pahan ajan mentyä, jos olemme sen kestäneet ja olleet seisovaiset, saamme maistaa Jumalan suloisuutta. Silloin tulee Jumala niin rakkaaksi, mieluisaksi ja suloiseksi sydämelle, ettei se mitään muuta pyydä kuin tavoittelee enemmän sotaa ja kilvoitusta; se nyt ikäänkuin janoaa ja himoitsee kärsimistä ja onnettomuutta, jota koko maailma pelkää ja itsekin ennen pelkäsi. Siitä Ps. 26: 2 sanoo: **Koettele minua Herra ja kiusaa minua; puhdistu minun munaskuuni ja sydämeni.** Niin tykkänään toinen ihminen ja toinen maku syntyy sotivasta uskosta, ettei sen enään ole hyvä olla ilman kärsimystä, että se elää aivan toisin, kuin koko maailma, sillä on viehätystä siinä, mikä maailmalle tuottaa vaivan, ja vaiva siinä, mikä maailmalle tuottaa viehätysten, kunnes lopuksi vihaa koko tätä elämätä ja hartaasti haluaa kuolemaa.

Katsos, tätä tarkoittaa Paavali Gal. 6: 14 sanoessaan: **Maailma on minulle ristiinnauttunut ja minä maailmalle,** se on: minun haluni ja elämäni on sille kärsimys ja kuolema ja sen halu ja elämä on minun kärsimykseni ja kuolemani. Sen vuoksi hän myöskin Fil. 1: 23 sanoo: **Minä haluan eritä täältä ja olla Kristuksen kanssa.** Sellaiseen makuun ja kokemukseen ei yksikään tekopyhä voi tulla, sillä koetusta ja kärsimistä he eivät tahdo, niinpä täytyy heidän myöskin pysyä uskottomina ja aivan kokemattomina ihmisinä hengellisissä asioissa.

Toinen kohta on, että korotetaan ääni ja tunnustetaan koko maailmalle, mitä sydän sisällisesti Jumalasta ajattelee. Muta näin tehtäessä joudutaan kaiken maailman vihan alaiseksi ja lähetetään monta sananviejää kuolemaan ja ristiä hakemaan. Sillä hänen, joka tahtoo kuuluvalla äänellä Jumalaa ylistää ja kunnioittaa, täytyy kirotta koko maailman kiitos ja kunnia, ja julistaa, etteivät kaikkein ihmisten työt ja sanat kaikessa kunniaansaankaan mitään ole, vaan että ainoastaan Jumalan työt ja sanat ansaitsevat ylistyksen ja kunnian. Katsos, sitäpä ei maailma voikkaan kärsiä, ja silloin täytyy sinun kuulla olevasi vääräuskoinen, viettelijä ja jumalanpilkkaja, joka hylkää niin paljon hyviä töitä ja hengellisen elämän kaikkine jumalanpalveluksineen. Silloin sinua käsketään vaikenemaan tai tehdään sinulle polttorivio. Eihän ole mahdollistakaan, että he kärsisivät sellaista sinulta, sillä he tahtovat, että olisit heidän menoansa moittimatta. Toisaalta on sinunkin mahdotonta lakata ja vaieta, vaan sitä suuremmalla äänellä sinä, niinkuin tämä spitaalinen, tunnustat ainoastaan Jumalan ylistystä ja kunniaa hänen teoistaan ja sanoissaan. Näin joudut sinä mestattavaksi ja poljettavaksi. Sitten ryhtyy paavikin asiaan ja pitentää nimilistaansa punaisilla kirjaimilla, korottaa heitä taivaan pyhiksi, pyhkii sinun pois elämän-

kirjastaan ja viskaa neljä tuhatta peninkulmaa helvetin tuolle puolelle. Näin sinä mädänneenä jäsenenä leikataan pois pyhästä kristikunnasta, ettet olisi pyhää kirkkoa myrkyttämässä hajullasi ja perkeleen opillasi.

Matt. 24: 9 sanoo tässä Kristus: **Te tulette vihattavaksi kaikilta pakanoilta minun nimeni tähden.** Miksi minun nimeni tähden? He eivät tahdo eivätkä voi kärsiä Jumalan nimeä ja kunniaa, sillä silloin joutuisivat he kaikkine menoineen häpeään, ja jos yksin Jumala pidettäisiin viisaana, hyvänä, vanhurskaana, totisena ja väkevänä, täytyisi heidän olla narreja, pahoja, vääriä, valhettelijoita, pettureita ja kunnottomia. Kuka tahtois kärsiä noin suurta vääryyttä ja sellaista perkeleellistä väärauskoisuutta, että muka niin suuremoinen jumalanpalvelus ja mallikelpoinen elämä Jumalan tähden hyljätään ja tehdään narrintyöksi, vääräksi, petolliseksi, kelvottomaksi menoksi? Ei suinkaan, se ei voi olla Jumala vaan perkele, joka sellaiseen ylyttää. Katsos, tällä tiellä on kaikki profeetat ja itse Kristus surmansa saaneet. Maailma ei tahdo olla narri eikä väärässä, mutta Jumalakaan puolestaan ei tahdo sitä kärsiä, vaan lähettää sille sanansaattajainsa rankaisemaan sitä siitä. Näin täytyy pyhien vuodattaa verensä maailman tähden. On siis suuri asia, että vapaasti ylistetään ja kunnioitetaan Jumalata suurella äänellä kaiken maailman edessä.

No mutta kiittäväthän ja ylistäväthän väärätkin pyhät ja Kristuksen murhaajat suurella äänellä Jumalata ja hänen tekojansa; vieläpä saarnaavat ja huutavat Jumalasta enemmänkin kuin totiset pyhät. Näemmehän nykyäänkin kaikki nurkat täynnä saarnaajia, jotka Jumalata kiittävät ja ylistävät ainoana kiitettävänä ja ylistettävänä ja jotka käyttävät aivan samaa ääntä ja sanaa kuin oikeat saarnaajat. Miksi ei se kelpaa, tai missä vika on? Epäilemättä ei muussa, kuin siinä etteivät he tämän

spitaalisen tavoin lankea Kristuksen jalkoihin ja kiitä häntä, vaan vaativat Kristuksen polvistumaan heidän eteensä ja heitä kiittämään. Juutalaisetkin antoivat Jumalalle kaiken kunnian, mutta Kristusta he eivät tahtoneet kärsiä. Samoin nämäkin: niin kauvan kuin heidän menonsa annetaan alallansa olla ja hylkäämättä, huutavat ja ylistävät he vallan suuresti Jumalata, mutta kun heitä tahdotaan tuomita tuon opin jälkeen ja heitä ojentaa omalla saarnallaan osoittaen, että kaikki heidän menonsä on aivan arvotonta narrintyötä ja väärää, kyllä silloin kiitos ja ylistys äkkiä loppuu. Siloin paljastuu heidän petollinen sydämensä ja tulee ilmi, että he kunnioittavat ja ylistävät Jumalata ainoastaan suullaan ja itseään sydämellään.

Ei siinä ole kylliksi, että täyttä kurkkua huudat ja hoilotat Jumalan kaikki tekevän ja meidän työmme olevan aivan arvottomia, sinun täytyy myöskin sallia, että sinusta ja sinun menostasi sanotaan samaa. Sen kyllä kärsit, ettei Kristus ja sinun vihollisesi mitään ole ja että kaikki mitä hän tekee, on hyljättävää, ja pidät sitä oikeana ja hyvin tehtynä, sillä hänen mononsa ei ole Jumalasta vaan Jumalata vastaan, mutta sitä et tahdo, että itsekin hänen kerrallansa tulisit hyljättyksi, vaan sinun menosi on oleva itse Jumalata ja laittamatonta. Kuinka on näin ollen mahdollista, että sinä voisit kärsiä hyljättyä Kristusta, siitä puhumattaakaan, että lankeisit hänen jalkoihinsa ja pitäisit itsesi mahdottomana joutua yhdessä hänen kanssaan hyljättyksi. Koska nyt Jumala on sallanut itsensä tuossa ylönkatsotussa ihmisessä Kristuksessa ja tahtoo hänessä asua, niin älä luulekkaan häntä muualta löytäväsi kuin keskeltä ylönkatsetta. Jopa täytyy sinun sillekin kannalle tulla, että iloitset ollessasi mahdollinen joutua ylönkatsotuksi, vieläpä täytyy sinun polvillesi langeta ja kiittää sitä ylönkatsetta, joka ei tahdo jättää sinua omaan menosi jäämään, ettei olisi sanoja vaan täyttä totta

se puheesi, että Jumala yksin on ylistettävä eikä kukaan ihminen. Niin, siihen tulee sinun päästä, että tämä oppi – nimittäin että Jumala yksin on ylistettävä, eikä kukaan ihminen –, sinussa ensin toteen käy, ja että saman opin tähden sellaista kärsit, ja tunnustat itsesi kaikkeen siihen mahdottomaksi.

Näin on Kristuskin opettanut ja ainoastaan Jumalan nimeä ylistänyt, ja hänelle se kaikkein ensin ja tuntuvimmin on tapahtunut, että on aivan mitättömäksi arvattu, niin ettei kukaan ole siinä hänen kaltaisensa ollut. Oi, tuosta rikkaasta, suuresta esimerkistä olisi paljon sanottavaa. Mutta olkoon nyt vaan siinä kylliksi, että lyhyesti tarkastamme, kuinka suuri asia on itse teossa osoittaa kiitosta Jumalalle ja Kristukselle, tuolle ylönkatsotulle ihmiselle, ja langeta kasvoillensa hänen jalkainsa juureen. Apostolitkin (Ap. Tek. 5: 41) **iloitsit siitä, että he olit mahdolliset pilkkaa kärsimään Kristuksen nimen tähden**, ja siitä myöskin Ps. 72: 9 sanotaan, että Kristuksen vihollisten pitää tomu nuoleman ja häntä kumartaman. Tämä se on, kuten P. Paavalikin sanoo, kerskata siitä kärsimisestä ja rististä, joka kohtaa meitä tuollaisesta Jumalan kiittämisestä ja ihmisten nuhtelemisesta. Koska nimittäin Kristus itse on näin kärsinyt, on kärsimys tullut niin pyhäksi, ettei kukaan ole siihen mahdollinen ja että se on pidettävä suurena ja rukoiltavana armona.

Tästä näemme, kuinka paljon ylevämpää kristillinen elämä on kuin luonnollinen. Ensiksi se ylönkatsoo itsensä; toiseksi rakastaa ja himoitsee se ylönkatsetta. Kolmanneksi nuhtelee se kaikkea, mikä ei tahdo ylönkatsottua olla, ja antautuu sen vuoksi kaikkeen onnettomuuteen. Neljänneksi tulee se myös ylönkatsotuksi ja vainotuksi tuollaisen ylönkatseen ja nuhteen tähden. Viidenneksi ei se mielestään ole mahdollinen tuollaista vainoa kärsimään. Mutta nyt pakenee maailma ja

luonto jo tuota kaikkein ensimmäistä asiaa, kuinka se sitten voisikaan viimeiseen ennättää? Mutta jotain muuta ja suurempaakin on langeta Kristuksen jalkain juureen, jota eivät papit tiedä eivätkä tahdokkaan tietää, sillä siinä ei mikä usko hyvänsä riitä vaan ainoastaan Kristuksen usko, joka oikein nöyryyttää.

Ja se oli samarialainen. Mitä on evanke-listan tarvinnut erityisesti hänestä kirjoittaa, että hän oli samarialainen? Tällä hän aukaisee silmämme opettaen, että Jumalalla on kahdenlaista kansaa, joka häntä palvelee. Toisella on hengellisen elämän suuri nimi ja varjo ja siinä he paljon vaivaakin näkevät, vaan ei se kuitenkaan ole mistään kotoisin. He eivät ole muita kuin raatelevaisia susia lammasten vaatteissa, vaikka jokainen heitä pitää oikeina Jumalan palvelijoina. Sen vuoksi kokoontuu heille tavarata, kunniata, ystävyyttä ja kaikkia, mitä maailmalla on, Jumalan tähden, sillä Jumalan luullaan heissä vaikuttavan; ken heitä muuna pitää, se on pahempi kuin pakana, vääräuskoinen ja uskonhylkyri j. n. e.

Toisilla ei ole mitään ulkoloistoa eikä nimeä; päinvastoin näyttää, kuin ei kukaan olisi vähemmän Jumalan kansaa kuin he; lyhyesti: he ovat pelkkiä samarialaisia, joka sana juutalaisten korvissa kuului yhtä pahalta, kuin jos nykyään haukuttaisiin jotakuta turkkilaiseksi, juutalaiseksi, pakanaksi tai vääräuskoiseksi. Sillä juutalaiset yksin olivat nimeltään Jumalan kansa, heistä sanottiin että heillä ennen kaikkia muita kansoja maan päällä oli Jumalan palvelus ja että heillä yksinään oli Jumala keskellensä. He eivät olleet keitään kohtaan niin vihamielisiä kuin Samarialaisia kohtaan, sillä nämäkin tahtoivat heidän kerallaan olla Jumalan kansaa, ja sen vuoksi merkitsi samarialainen heillä samaa kuin meillä uskonsa kieltänyt kristitty. Vaikka totta onkin, ettei samarialaisilla ollut oikeata uskoa ja että juutalaisilla oli oikea Jumalan laki, tapahtui kuitenkin

kin kuten ihmisten kesken tavallisesti käy, että ne jotka yksin kerskasivat juutalaisuudestaan ja halveksivat samarialaisia, ne olivat vähemmän juutalaisia ja pahempia samarialaisia kuin luonnolliset samarialaiset. Mutta koska Jumala rakastaa totuutta ja vihaa ulkokiiltoa kaikkine kerskauksineen, kääntää hän asian tässäkin toiseksi, korjaa samarialaiset ja antaa juutalaisten mennä. Niin tapahtuu sitten, etteivät ne ole hänen kansaansa, joilla kuitenkin on sellainen nimi, ulkoloisto ja kunnia, ja taas ne ovat hänen kansaansa, jotka nimeltään ja ulkomuodoltaan näyttävät olevan väärauskoisia, uskonhylkyreitä ja perkeleen omia.

Samoinnytkin käy. Hengelliset, messupapit ja munkit sanovat itseään Jumalan palvelijoiksi ja sellaisina heitä pidetäänkin; ei kukaan ole muka kristitty, ellei usko, niinkuin he uskovat, vaikka ei kuitenkaan kukaan ole vähemmän kristitty ja Jumalan kansaa kuin juuri ne, jotka heidän seassansa sillä tavalla itseään korottavat ja kerskaavat. Toisaalta taas ne, joita he pitävät väärauskoisina, joista he monta ovat polttaneetkin ja maanpakoon ajaneet, niinkuin Johannes Huss ja hänen kaltaisensa, niiden ei anneta olla kristittyjä, vaikka he kuitenkin yksinään oikeita kristittyjä ovat. Näin toteutuu voimallisesti tämä evankeliumi; ei kukaan palla, ei kukaan kunnioita Jumalata suurella äänellä, ei kukaan lankea kasvoilleen Kristuksen jalkain juureen kuin ainoastaan samarialaiset, nuo ylönkatsotut, kirottut, herjatut, joiden täytyy olla väärauskoisia, uskonhylkyreitä, eksyneitä ja perkeleen omia. Kavahtakaamme sen vuoksi kaikkea, mikä ulkonaisesti loistaa, se pettää toisesti, älkäämme hyljätkö ulkonaisesti vähäpätöistä, ettemme kompastuisi ja samalla tuomitsisi Kristusta ja Jumalata, kuten juutalaiset tekivät. Tätä tarkoittavat Kristuksen sanatkin, kun hän lausuu:

Eikö kymmenen puhdistettu? Kussa yhdeksän ovat? Ei ole muuta löytty, jotka palasit Jumalata kunnioittamaan, kuin tämä muukalainen. Muukalainen sen tekee, että antaa Jumalalle puhtaan täydellisen kunnian. Oi hirmuista esimerkkiä, että kymmenestä on yksi ainoa, ja sekin heistä vähäpätöisin ja arvottomin. Kuinka vähän Jumala katsookaan siihen, mikä on suurta, viisasta, hengellistä ja kunniallista. Kuitenkaan eivät sellaiset ihmiset pelkää, vaan paatuvat ja pitkittävät menossaan. On sekin kauheata, että Herra varmaan tietää, että he kaikki kymmenen tulivat puhdistetuiksi, jota he eivät kumminkaan uskoneet. Lisäksi, ei hän vaikene, kysyy sitä ja etsii heitä: Kussa yhdeksän ovat? Oi kauhistuttavaa paikkaa, kun kerran saavat kuulla tämän kysymyksen ja heidän täytyy vastata, minne ovat menneet, kun eivät tulleet Jumalata kunnioittamaan. Silloin he kaiketi vastasivat: No kas, olemmehan me Jumalata ylistäneet ja kiittäneet, niinkuin pappimme ovat meitä opettaneet. Silloin tulee selville, onko siitä apua, että ihmisoppia seurataan Jumalan nimen varjon alla ja Jumalan oppi hyljätään Jumalan tähden. Me olemme tästä evankeliumista saaneet tarpeeksi varoitusta, sen vuoksi ei mitkään puollustukset auta, jos annamme itseämme vietellä. Me olemme kaikki kasteessa luvanneet seurata Kristusta ja hänen oppiaan, ei kukaan ole luvannut seurata paavia, piispoja ja hengellisiä. Lisäksi on Kristuskin hyljännyt ja kieltänyt ihmisopit kaikki tyyni.

Mutta Kristus lohduttaa tässä köyhiä samarialaisia, joiden täytyy hänen nimensä tähden panna elämä alttiiksi pappein ja juutalaisten käsissä, ja hän vahvistaa heidän toivoaan sillä päätöksellä ja tuomiolla, että etsi noita yhdeksää ja tuomitse heidät jumalan varkaiksi, jotka Jumalata varastavat hänen kunniansa, ja julistaa samarialaisen vanhurskaaksi. Saahan toivo siitä vahvan rohkeuden,

kun se tietää asiansa voittavan ja kestävän Jumalan tuomiolla, jossa vastapuolen asia keltovottomana kirotaan, vaikka se kuinkakin olisi maailmassa voitolla ollut ja oikeudestaan pöyhkeillyt. Katsos siis, ennen kuin hän samarialaisen vanhurskauttaa, hän tuomitsee nuo yhdeksän, että me tästä olisimme vakuutetut, emme hätäilisi emmekä pyytäisi kostaa, vaan sen sijaan jättäisimme asiamme hänen haltuunsa hänen toimitettavakseen. Sillä hän on itsestään tarkka suojelemaan oikeutta ja kostamaan vääryyttä, vieläpä hän toimittaa sen ennen, kuin samarialaisensa palkitseekaan.

Lisäksi käyttää hän kovin monta sanaa tähän tuomioon, useampia kuin samarialaiselle, jotta näkisimme, kuinka tärkeänä hän asiata pitää, ja ettei hän suinkaan unohda heidän vääryyttään ja meidän oikeuttamme. Eikä hän odota, kunnes heitä syytettäisiin hänelle, vaan hän etsii heitä itsestään, joten siis uskottomain meno epäilemättä koskee häneen kipeämmin ja ennemmin, kuin se meille vahinkoa saattaakaan. Herra sanoo 5 Moos. 32: 35 tästä: **Minun on kosto, minä tahdon kostaa**, ja P. Paavali Room. 12: 19: **Elkääit itse kostako, minun rakkaani, vaan antakaat Jumalan vihan sijaa saada**. Nämä nyt ovat Herran sanat samarialaiselle julistaessaan hänen vanhurskaaksi:

Nouse ja mene: sinun uskos on sinun vapautanut. Katsos, eikö nyt ole ihmeellistä puhetta, että hän sanoo puhdistusta uskon seuraukseksi? Sehän on vastoin pappein päätöstä, jotka noille yhdeksälle sanoivat, että he uhrinsa ja lainkuuliaisuutensa tähden olivat puhtaiksi tulleet. Mutta Kristuksen päätös pitää paikkansa ja saa voiton, etteivät tulleet puhtaiksi sen vuoksi, että menivät pappein luokse ja uhrinsa toimittivat, vaan ainoastaan uskonsa tähden. Usko ei siis, kuten edellä on sanottu, kärsi mitään töitä rinnallaan, jotka

auttaisivat ihmistä vanhurskaaksi ja autuaaksi tulemaan; sillä tämän täytyy ja tahtoo uskoa yksinänsä tehdä, jota vastoin työt ovat muuhun käytettävät, nimittäin lähimmäisen auttamiseen, niinkuin Kristuskin on häntä auttanut.

Me näemme siis, tähän lopettaaksemme, että tämä evankeliumi opettaa ja kuvaa meille tarkalleen koko kristillisen elämän kaikkine kohtineen ja kärsimyksineen, sillä sen kaksi pääkappaletta ovat usko ja rakkaus. Usko ottaa vastaan hyvän, rakkaus jakaa hyvää; usko uhraa meidät Jumalan omiksi, rakkaus tekee meidät lähimmäisemme omaisuudeksi. Kun sitten sellainen elämä on aljettu, ryhtyy Jumala puhdistamaan sitä koetuksilla ja kiusauksilla, joissa ihminen kasvamistaan kasvaa uskossa ja rakkaudessa, niin että Jumala ihmisen omasta kokemuksesta tulee hänelle niin sydämellisen rakkaaksi ja suloiseksi, ettei hän enään mitään pelkää.

Siitä sitten kasvaa toivo, joka on vahva siitä, ettei Jumala häntä hylkää ja josta P. Paavali Room. 5: 3–5 sanoo: **Me kerskaamme myös meitämme vaivoissa, sillä me tiedämme, että vaiva saattaa kärsivällisyyden. Mutta kärsivällisyys koettelemuksen**, (jossa ihminen perin pohjin havaitaan hyväksi, samoin kuin kullin puhtaus vasta tulesa oikein koetellaan), **koettelemus saattaa toivon, mutta toivo ei anna häpiään tulla**. Näitä kolmea asiata hän alati teroittaa lähetyskirjoissansa. Koloss. 1: 3, 4, 5 sanoo hän: **Me kiitämme aina Jumalata ja meidän Herran Jeesuksen Kristuksen Isää, ja rukoilemme aina teidän edestänne. Sittenkuin me kuulumme teidän uskonne Kristuksessa Jeesuksessa, ja teidän rakkautenne kaikkia pyhiä kohtaan. Sen toivon tähden, joka teille taivaissa talulle pantuna on**, ja vielä sattuvammin 1 Tess. 1: 2, 3: **Me kiitämme aina Jumalata kaikkein teidän edestänne ja muistamme meidän rukouksissamme teitä. Ja lakkaa-**

matta muistamme teidän tekojanne uskossa, ja teidän töitänne rakkaudessa, ja teidän kärsivällisyyttänne toivossa, joka on meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen päälle Jumalan ja meidän Isämme edessä.

Kuinka sievästi erottaa hän nuo kolme asiaa, että usko ilmenee teoissa, rakkaus työssä ja toivo kärsimisessä eli kärsivällisyydessä. Aivan kuin hän sanoisi: Teidän uskonne ei ole mikään unelma eikä tarina, vaan se on elämää ja toimintaa, ja teidän rakkautenne ei ole joutilaana, vaan työskentelee väsymättä lähimmäiselle hyvää tehden. Tuo kaikki tapahtuu kuitenkin vielä verkalleen, teidän toivonne harjoittaa itseään kärsimyksissä ja kärsivällisyydessä, joka kaikki tapahtuu Kristuksessa, sillä ilman Kristusta ei mitään uskoa, ei rakkautta eikä toivoa ole. Näin kulkee kristillinen elämä hyvydessä pahuutta kärsien loppuun asti, eikä kuitenkaan etsi kosta, sillä se antaa Jumalan hallita, tuomita ja kostaa ja kasvaa kasvamistaan ainoastaan uskossa, toivossa ja rakkaudessa.

Rakkaus taasen, joka on uskon luonnollinen seuralainen, jakautuu kahteen osaan: Se rakastaa Jumalaa, joka ihmiselle niin paljon hyvää tekee Kristuksen kautta uskossa, ja se ra-

kastaa lähimmäistä, niin että se sille tekee, kuten Jumala on hänelle tehnyt. Sen vuoksi tarkoittavat sellaisen ihmisen kaikki teot ainoastaan hänen lähimmäisensä hyvää Jumalan tähden, joka on häntä rakastanut, eikä tee hän mitään muuta Jumalalle sopivaa työtä, kuin ainoastaan rakastaa ja kiittää, jota kaikkea hän maailman edessä julkisesti tunnustaa, sillä muita töitä ei Jumala tarvitse. Näin siis kaikki jumalanpalvelus ilmenee suun tunnustuksessa, vaikka tosin sekin Jumalan palvelemista on, mitä lähimmäiselle tehdään. Minä puhun nyt kuitenkin ainoastaan siitä palveluksesta, joka yksinään Jumalalle tehdään, josta älköön kellekään ihmisellä osaa olko, ja joka ainoastaan tapahtuu rakastamalla ja kiittämällä häntä; mutta tämän palveluksen tähden täytyy ihmisen kaikkineen alistua kaikenlaisiin vastoinkäymisiin. Katsos, mitä enempiä tahtoisit tietää, kuinka sinun tulee kristittynä olla? Pidä usko ja rakkaus, pysy niissä, niin sinulla on ja voit kaikki, sillä kaikki muu opitaan ja saadaan itsestään. Tämä evankeliumi kymmenestä spiitaalisesta on laveammin selitettynä erityisessä kirjasessa, josta voit enemmän lukea. Sieltä saat myöskin lukea tapauksen salaisen merkityksen eli hengellisen selityksen. Amen.